

3. Про затвердження Плану заходів із впровадження Національної рамки кваліфікацій на 2016 – 2020 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 груд. 2016 р. № 1077-р. – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1077-2016-%D1%80#Text>
4. Про затвердження Порядку визначення спеціальних вимог до осіб, які претендують на зайняття посад державної служби категорій «Б» і «В» : наказ Нацдержслужби від 06 квіт. 2016 р. № 72. – URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0647-16>.
5. Про затвердження Порядку розроблення та затвердження професійних стандартів : постанова Кабінету Міністрів України від 31 трав. 2017 р. № 373 // Урядовий кур'єр. – 2017. – № 103.
6. Про затвердження Стратегії реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року та плану заходів щодо її реалізації : розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 берез. 2015 р. № 227-р // Урядовий кур'єр. – 2015. – № 63.
7. Про затвердження Типових вимог до осіб, які претендують на зайняття посад державної служби категорії «А» : постанова Кабінету Міністрів України від 22 лип. 2016 р. № 448. – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/448-2016-%D0%BF>.
8. Про освіту : Закон України від 5 верес. 2017 р. № 2145-VIII // Урядовий кур'єр. – 2017. – № 186.
9. ISO 18091: 2019 Системи управління якістю. Настанови щодо застосування ISO 9001 в органах місцевого самоврядування. – URL : <https://www.iso.org/obp/ui#iso:std:iso:18091:ed-2:v1:en>

Мунько А.Ю., Бондаренко А.Є.

РОЗВИТОК КОМПЕТЕНЦІЙ ЩОДО УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМИ БЮДЖЕТАМИ В УМОВАХ ЗМІН (ДОСВІД М. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО)

Перше на чим почали працювати – це збільшення надходжень до міського бюджету та спрямування більшої частини коштів для фінансування проектів розвитку громади, тобто нарощування обсягів бюджету розвитку. Запровадили оперативне управління фінансами шляхом розміщення тимчасово вільних коштів бюджету на депозитах в державних банках. Відбір банків здійснюється утвореною комісією, до складу якої в тому числі включено представника Служби безпеки України в області з метою мінімізації корупційних ризиків. У результаті міський бюджет отримує близько 20 млн грн щороку. Для порівняння обсяг надходжень в 2017 році був еквівалентний сплаті податку з заробітної плати майже 3,5 тисяч осіб.

Іншим напрямом стала легалізація «тіньової» зайнятості та відповідно збільшення обсягів надходжень податку на доходи фізичних осіб. Для цього створили робочу групу зі сприяння легалізації «тіньової» зайнятості, завдяки діяльності якої вдалося легалізували діяльність понад 2000 осіб щороку. Зокрема представники робочої групи проводять серед роботодавців інформаційно-роз'яснювальну роботу.

Реалізація таких заходів передбачає розповсюдження серед роботодавців пам'яток про відповідальність за порушення трудового законодавства, а серед працівників – пам'яток щодо важливості та переваг офіційного працевлаштування.

Міська влада Хмельницького щоденно працює над легалізацією трудових відносин, а це призводить до збільшення надходження податків у міський бюджет й сприяє таким чином розвитку Хмельницького. Розглядаються усі можливості співпраці з підприємствами щодо підготовки якісних кадрів міськими закладами професійно-технічної освіти.

Виважена позиція міської ради щодо зменшення податкової ставки для II групи платників єдиного податку з 20 % до 15 % (на 160,0 грн або на 25 %) дозволила збільшити кількість платників податку на понад 2000. Зниження податкового тиску на малий бізнес стимулював його вихід з «тіні» та став додатковою мотивацією для розвитку.

Додаткові доходи міський бюджет отримав і завдяки активізації роботи комісії для визначення збитків, заподіяних внаслідок використання земельних ділянок без правовстановлюючих документів.

Також значну увагу звернули на удосконалення механізмів залучення коштів пайової участі у розвитку інфраструктури міста від забудовників. На жаль, передбачається скасування цього виду доходу місцевих бюджетів.

У місті припинили недобросовісну практику зі схемами суперфіцію і підтримки неконкурентних умов на ринку землі. Завдяки прозорій процедурі торгів вартість річної оренди однієї з ділянок зросла більш ніж удесятеро. Аукціони із продажу права оренди земельних ділянок стали нормою.

Щодо організації бюджетного процесу, то слід відзначити підвищення його прозорості.

При формуванні бюджету на наступний рік розпорядники коштів публічно виступають із пропозиціями. Проект бюджету, зміни до нього та уточнення обговорюються з громадськістю.

Запроваджено також публічний звіт про виконання бюджету. Працює система «Відкритий бюджет», яка дозволяє ознайомитися із витратами та доходами міської казни.

Діє бюджетний регламент, що містить:

- порядок підготовчих робіт щодо складання проекту міського бюджету;
- порядок розгляду та затвердження проекту міського бюджету;
- порядок виконання міського бюджету;
- порядок внесення змін до рішення про міський бюджет;
- порядок звітування про виконання міського бюджету.

Окремою частиною бюджетного регламенту є Бюджетний календар, основною метою якого є забезпечення ефективного використання бюджетних коштів та недопущення кредиторської заборгованості по захищених статтях бюджету міста.

Підсумовуючи напрями підвищення ефективності управління місцевим бюджетом, які застосували у місті Хмельницькому, це:

- оперативне управління фінансами шляхом розміщення тимчасово вільних коштів на депозитах у державних банках;
- збільшення кількості платників єдиного податку завдяки зменшенню податкового тиску;

- легалізація «тіньової зайнятості» за результатами діяльності відповідної робочої групи;
- активізація роботи комісії для визначення збитків, заподіяних внаслідок використання земельних ділянок без правовстановлюючих документів;
- удосконалення механізмів залучення коштів пайової участі у розвитку інфраструктури міста;
- запровадження прозорих аукціонів продажу права оренди земельних ділянок; підвищення прозорості бюджетного процесу.

Незяць В.І.

ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА ЯК ПЕРВИННИЙ СУБ'ЄКТ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Аналіз організаційно-правових форм місцевого самоврядування в Україні дає змогу зробити висновок, що на сучасному етапі розвитку державотворення та фінансово-економічної кризи в нашій країні гостро виникла потреба ефективного вирішення питань місцевого значення. Це спонукає суспільство та державу звернути свою увагу на розбудову ефективно діючого місцевого самоврядування.

Провідне місце в системі місцевого самоврядування посідають територіальні громади. Вони являють собою жителів, об'єднаних постійним проживанням в межах села, селища, міста, що є самостійними адміністративно-територіальними одиницями, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, що мають єдиний адміністративний центр.

Аналіз сільської територіальної громади вказав, що участь сільських територіальних громад у місцевому самоврядуванні – процес багатофакторний та неоднозначний. Його не можна формувати та форсувати одними політико-правовими актами. Тут необхідний досить високий рівень політичної та муніципальної компетентності та культури у всіх, включаючи посадових осіб місцевого самоврядування та членів громади, розвиток традицій та локальної самоідентифікації, наявність матеріальної основи, та головне – прагнення до демократичних перетворень. Не викликає сумнівів, що подальший розвиток демократичних процесів в Україні передбачає чітке закріплення в конституційному законодавстві правового статусу цих спільнот.

Первинним суб'єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій і повноважень є територіальна громада села, селища, міста. Територіальні громади в порядку, встановленому законом, можуть об'єднуватися в одну сільську, селищну, міську територіальну громаду, утворювати єдині органи місцевого самоврядування та обирати відповідно сільського, селищного, міського голову [1]. Роль та місце сільської, селищної ради (територіальної громади) в системі місцевого самоврядування характеризується, по-перше, їх природою як представницьких органів місцевого самоврядування, по-друге, особливостями здійснення місцевого самоврядування в умовах територіальної громади. Територіальна громада є первинним суб'єктом місцевого самоврядування і саме територіальній громаді належать фундаментальні права місцевого самоврядування і саме вона через